

FF UK, katedra psychologie

Posudek vedoucí diplomové práce

autorky **Bc. Kláry Záplatové**

s názvem: **Sexuální zneužití v dětství a interpersonální vztahy v dospělosti**

Vedoucí: PhDr. Hedvika Boukalová, Ph.D.

V úvodu lze ocenit, že autorka se rozhodla věnovat tématu, které je výzkumu složitě přístupné. Zakotvila téma zneužití do psychosociální perspektivy – vztahů, které hrají roli, jak v rámci zneužití, tak v reakci na něj, v dospívání a v dlouhodobé perspektivě partnerského vztahu v dospělosti.

Vymezuje syndrom CAN a jeho základní podkategorie. Věnuje se problematice sexuálního zneužití, vč. charakteristik pachatele a oběti. Dále se zaměřuje na trauma sexuálního zneužití, zabývá se reakcemi a následky traumatu na celé časové ose, tedy od těch bezprostředních, až po následky dlouhodobé. Neopomíná ani aspekty vztahu k sobě.

Autorka se rozhodla v rámci vlastního šetření na fenomén sexuálního zneužití podívat retrospektivně, zaměřit se na specifické obtíže, s nimiž se oběti potýkají. Zjišťovala průběh zneužití, jeho formu, sdílení a řešení problému v dětství, dotazovala se na dospívání a dále na to, jak se respondenti domnívají, že je přítomno v jejich dospělém životě a vztazích.

Pro zkoumání získala celkem 5 respondentů (4 ženy, 1 muž). S respondenty vedla polostrukturovaný rozhovor. Pečlivě charakterizuje postup výzkumu a způsob ošetření etické stránky šetření. Odpovědi na otázky jsou tematizovány a doloženy konkrétními vyjádřeními respondentů. Domnívám se, že respondenty pojmenované fenomény vyjadřují značnou šíři a rozmanitost problému. Zahrnuta jsou i témata změny náhledu na traumatickou zkušenost, role psychoterapie v rámci vyrovnávání se s událostí. Stejně tak i v rámci kazuistik se objevují důležitá témata, jako např. nesdělení události blízkým jako jejich ochrana. V rámci shrnutí a diskuse jsou zjištění ještě v souhrnu vztahena k poznatkům z literatury.

V rámci zpracování diplomového projektu hodnotím kladně především to, jak citlivě a při tom důkladně se autorka zhostila vlastního výzkumného šetření. Sdílení přepisu vyprávění s respondenty a možnost jej ještě doplnit je strategie, která, jak se domnívám, obohatila nejen výzkum, ale i respondenty samotné. Postup umožnil respondentům kontrolovat a reflektovat řečené, což je zvláště u takovýchto zkušeností, které bývají velmi živé i s dlouhým časovým odstupem, důležité. Různé způsoby práce s materiálem – jak výběr klíčových opakujících se témat a práce s nimi, tak prezentace kompletních kazuistik, které umožňují vnímat a prezentovat i souvislosti a celý kontext zneužití, vnímám jako velmi přínosné. Autorka celou dobu figuruje jako zúčastněný výzkumník, její citlivý a

angažovaný přístup k respondentům vnímám také jako silnou stránku takto komponovaného kvalitativního šetření.

Domnívám se, že získaná zjištění jsou užitečná pro hlubší porozumění dynamice zneužití i jeho vlivu na další život oběti, potažmo tedy například pro práci individuálních i partnerských poradců a terapeutů, kteří se s dospělými klienty s touto zkušeností setkávají.

Práce vychází z relevantní tuzemské i zahraniční literatury.

Závěr:

Autorka Bc. Klára Záplatová ve své diplomové práci prokázala schopnost samostatné tvůrčí práce v daném oboru. Práce splňuje požadavky standardně kladené na diplomové práce v daném oboru. Doporučuji ji k obhajobě.

Navrhuji hodnocení: výborně.

V Praze dne 4. 5. 2018

PhDr. Hedvika Boukalová, Ph.D.